

27. 5. 2021

ID: 113064

Smlouva spotřebitelská

Smlouvou o přepravě osoby se rozumí i smlouvy s přepravou osoby související.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 33 Cdo 1217/2020-283 ze dne 27.1.2021)

Nejvyšší soud rozhodl ve věci žalobce M. K., bytem XY (adresa pro doručování: XY), proti žalované STUDENT AGENCY k. s., se sídlem v B., zastoupené JUDr. Z.H., advokátem se sídlem v B., o 28.187 Kč s příslušenstvím, vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 253 C 100/2014, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 10. 12. 2019, č. j. 15 Co 168/2019-262, tak, že rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 12. 2019, č. j. 15 Co 168/2019-262, a rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 11. 4. 2019, č. j. 253 C 100/2014-218, se - vyjma zamítavého výroku II - ruší a věc se Městskému soudu v Brně vrací k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Městský soud v Brně rozsudkem ze dne 11. 4. 2019, č. j. 253 C 100/2014-218, uložil žalované zaplatit žalobci 28.187 Kč s 8,05% úroky z prodlení od 27. 10. 2014 do zaplacení (I), co do 8,05% úroku z prodlení z částky 28.187 Kč za den 26. 10. 2014 žalobu zamítl (II), žalobci přiznal na náhradě nákladů řízení 4.697 Kč (III) a žalované uložil zaplatit státu náklady jím zálohované ve výši 700 Kč (IV). Podle soudu prvního stupně uzavřeli účastníci za použití prostředků komunikace na dálku a mimo obchodní prostory žalované nepojmenovanou spotřebitelskou smlouvu se znaky smlouvy kupní, kdy žalovaná vystupovala jako prodejce letenky (§ 1746 odst. 1, 2, § 1810 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 30. 12. 2016, dále též jen „o. z.“). O tom, že v případě zakoupení letenky a nesouhlasu s posunutím letových časů nemůže od smlouvy odstoupit, případně může odstoupit za uhrazení storno poplatku, žalovaná žalobce jasně a srozumitelně neinformovala (§ 1820 odst. 1 písm. f/, h/ o. z.). Pokud žalobce 20. 10. 2014 odstoupil od rezervace letenky z 31. 8. 2014, bylo takové odstoupení oprávněné a má nárok na vrácení 28.187 Kč.

Rozsudkem ze dne 10. 12. 2019, č. j. 15 Co 168/2019-262, Krajský soud v Brně rozhodnutí soudu prvního stupně v odvoláním napadených výrocih I a IV potvrdil, ve výroku III je změnil, tak, že žalované uložil zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 27.048,50 Kč, a žalobci přiznal na náhradě nákladů odvolacího řízení 5.188 Kč. Odvolací soud se ztotožnil se soudem prvního stupně v tom, že smlouva z 31. 8. 2014 není smlouvou přepravní, jelikož žalovaná není leteckým dopravcem, ani smlouvou zprostředkovatelskou, neboť ze všech okolností je zřejmé, že žalovaná nevyvíjí svou činnost ve prospěch jednotlivých zákazníků, ale ve prospěch sdružení IATA (International Air Transport Association - Mezinárodní asociace leteckých dopravců), jehož globální rezervační systém používá s cílem zajistit leteckým dopravcům možnost uzavření smluv se třetími osobami - přepravovanými pasažéry. Elektronická letenka vystavená žalovanou - nikoliv samotným dopravcem - má povahu poukázky; po jejím předložení cestujícím a přijetím leteckým dopravcem je mezi těmito subjekty uzavřena smlouva o přepravě (§ 1939 o. z.). Vzhledem k tomu, že letecká společnost (Saudi Arabian Airlines) letenku nepřijala, nemůže být v uvedeném sporu dána její pasivní věcná legitimace. Jedná-li se o smlouvu uzavřenou distančním způsobem, je podnikatel (žalovaná) povinen podle § 1827 odst. 2 o. z. poskytnout spotřebiteli (žalobci) v textové podobě znění smlouvy i znění všeobecných obchodních podmínek (dále též jen „VOP“). Tuto povinnost žalovaná nesplnila, neboť všeobecné

obchodní podmínky, jejichž součástí byly i podmínky, lhůty a postupy pro uplatnění práva odstoupit od smlouvy (§ 1820 odst. 1 písm. f/ o. z.), žalobci nezaslala e-mailem či do datové schránky. Žalobce tak mohl odstoupit od smlouvy ve lhůtě do jednoho roku a čtrnácti dnů od uzavření smlouvy (§ 1829 odst. 2 o. z.), tj. od 1. 9. 2014. Odstoupil-li od smlouvy 20. 10. 2014, je žalovaná povinna vrátit mu všechny peněžní prostředky, které od něho přijala (§ 1836 písm. a/, § 1832 odst. 1 o. z.). Vzhledem k tomu, že smlouva z 31. 8. 2014 není smlouvou o přepravě osoby, „neuplatní se omezení uvedené v ust. § 1840 písm. h/ občanského zákoníku, které by vylučovalo aplikaci § 1820 až 1839 občanského zákoníku.“

V dovolání, kterým napadla rozhodnutí odvolacího soudu, žalovaná předkládá otázky hmotného práva, které – podle jejího názoru – v rozhodovací praxi Nejvyšší soud dosud neřešil. Jedná se o objasnění právního vztahu mezi cestujícími a zprostředkovateli letecké přepravy, tzv. IATA agenty, právního vztahu mezi cestujícími a leteckými dopravci včetně toho, kdy tento vztah vzniká, o právní povahu elektronické letenky a o otázku týkající se odstoupení od těchto smluv. Podle dovolatelky uzavřeli účastníci smlouvu o zprostředkování letecké přepravy a okamžikem zaplacení ceny letenky uzavřel žalobce s leteckou společností smlouvu o přepravě osoby. S leteckými dopravci není žalovaná v žádném právním vztahu, je jen registrována v IATA a za zprostředkování uzavření smlouvy o letecké přepravě účtuje klientovi podle platného ceníku transakční poplatek, na který jí vzniká nárok okamžikem potvrzení rezervace klientem (VOP článek 3.7 písm. e/). IATA ani letecké společnosti žádnou provizi žalované neplatí a žalovaná není jejich obchodním zástupcem. Elektronická letenka vystavená na konkrétní datum (případně čas) a konkrétní osobu nemá – argumentuje dovolatelka – povahu poukázky. Zaplacením ceny elektronické letenky vznikne právní vztah ze smlouvy o přepravě mezi klientem a leteckým dopravcem. Za změnu času letů, data letů nebo dokonce za zrušení letů leteckou společností není žalovaná odpovědná, tyto změny nejsou vůbec v její kompetenci. Kompenzaci za zrušené nebo změněné lety poskytuje vždy letecká společnost (ať už sama nebo prostřednictvím zprostředkovatele, který jedná za cestujícího a vyřizuje s leteckou společností dané formality). Žalobce nebyl oprávněn bez uvedení důvodu a bez zaplacení storno poplatku odstoupit od smlouvy o přepravě osob, jelikož na tuto smlouvu nelze ustanovení § 1829 o. z. použít (§ 1840 písm. h/ o. z.). Od smlouvy zprostředkovatelské měl právo odstoupit, ale jen ve lhůtě čtrnácti dnů plynoucích od 1. 9. 2014 (§ 1829 odst. 1 o. z.). Znění všeobecných obchodních podmínek totiž stačilo uvést při objednání služby na internetových stránkách v odkazu, měl-li žalobce opakovaně možnost všeobecné obchodní podmínky na internetových stránkách žalované zobrazovat a také si je v souboru pdf uložit. Obvyklá praxe internetových obchodů spočívá v tom, že spotřebitel při nákupu zboží či služeb online vyplní závaznou objednávku a stvrzením políčka s odkazem na všeobecné obchodní podmínky s těmito souhlasí. Následně je spotřebiteli zaslána na e-mail potvrzená závazná objednávka, a to bez znění všeobecných obchodních podmínek. Takový postup splňuje podmínky zákona týkající se poučení spotřebitele o právu odstoupit od smlouvy právě prostřednictvím přiložených všeobecných obchodních podmínek v odkazu objednávky. Žalovaná navrhla, aby dovolací soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Ve vyjádření k dovolání žalobce zdůraznil, že žalovaná nesplnila zákonem jí uložené povinnosti; neposkytla mu údaje podle § 1820 odst. 1 písm. f/ o. z. Navrhla, aby dovolací soud dovolání zamítl.

Nejvyšší soud věc projednal podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“).

Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237 o.s.ř.).

Podle § 241a odst. 1, věty první, o.s.ř. lze dovolání podat pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (srov. § 239 o.s.ř.).

Dovolání je přípustné, protože rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, závisí na vyřešení otázky hmotného práva – posouzení povahy právního vztahu účastníků v intencích § 1840 písm. h/ o. z. -, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena (§ 237, § 239 o.s.ř.).

Právní posouzení je nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle článku 3 odst. 3 písm. k/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011, o právech spotřebitelů (dále jen „směrnice o právech spotřebitelů“), se směrnice nevztahuje na smlouvy týkající se služeb v oblasti přepravy cestujících, s výjimkou článku 8 odst. 2 a článků 19 a 22.

Podle čl. 4 směrnice o právech spotřebitelů členské státy nesmí v rámci svého vnitrostátního práva ponechat v platnosti ani zavádět ustanovení odchylná od ustanovení této směrnice, včetně více či méně přísných ustanovení za účelem zajištění odlišné úrovně ochrany spotřebitele, pokud není v této směrnici stanoveno jinak.

Podle § 1820 odst. 1 písm. f/ o. z., směřuje-li jednání stran k uzavření smlouvy a používá-li při něm podnikatel výhradně alespoň jeden komunikační prostředek, který umožňuje uzavřít smlouvu bez současné fyzické přítomnosti stran (dále jen „prostředek komunikace na dálku“) nebo směřuje-li takové jednání k uzavření smlouvy mimo prostor obvyklý pro podnikatelovo podnikání, sdělí podnikatel spotřebiteli v dostatečném předstihu před uzavřením smlouvy nebo před tím, než spotřebitel učiní závaznou nabídku také, pokud lze využít práva na odstoupení od smlouvy, podmínky, lhůtu a postupy pro uplatnění tohoto práva, jakož i formulář pro odstoupení od smlouvy, jehož náležitosti stanoví prováděcí právní předpis.

Uzavírá-li se smlouva za použití elektronických prostředků, poskytne podnikatel spotřebiteli v textové podobě kromě znění smlouvy i znění všeobecných obchodních podmínek (§ 1827 odst. 2 o. z.).

Nebyl-li spotřebitel poučen o právu odstoupit od smlouvy v souladu s § 1820 odst. 1 písm. f/, může spotřebitel od smlouvy odstoupit do jednoho roku a čtrnácti dnů ode dne počátku běhu lhůty pro odstoupení podle odstavce 1. Jestliže však byl spotřebitel poučen o právu odstoupit od smlouvy v této lhůtě, běží čtrnáctidenní lhůta pro odstoupení ode dne, kdy spotřebitel poučení obdržel (§ 1829 odst. 2 o. z.).

Podle § 1840 písm. h/ o. z. se ustanovení tohoto pododdílu (tj. „obecná ustanovení“ § 1820 až § 1839) nepoužijí na smlouvu o přepravě osoby.

Odvolací soud vyšel ve shodě se soudem prvního stupně – mimo jiné – z toho, že žalobce 31. 8. 2014 objednal na internetových stránkách žalované leteckou přepravu. Na základě rezervace označené TSXPTO byl vytvořen itinerář letu: z Istanbulu 5. 3. 2015 s odletem v 15:30, přiletem do Riyadhu ve 20:45 téhož dne a s odletem z Riyadhu do Kuala Lumpur 5. 3. 2015 ve 23:50 s přiletem 6. 3. 2015 v 12:30; zpáteční let z Jakarty 13. 3. 2015 s odletem v 16:40, s přiletem do Riyadhu 13. 3. 2015 ve 21:45, s odletem z Riyadhu 14. 3. 2015 a přiletem do Istanbulu v 13:55. Ve všeobecných obchodních podmínkách žalované platných od 1. 1. 2014 bylo uvedeno, že „V případě smluv uzavřených prostřednictvím prostředků komunikace na dálku má klient, který je v postavení spotřebitele, právo

od smlouvy odstoupit ve lhůtě 14 dnů od jejího uzavření, s výjimkou případu, kdy již byla služba splněna, jedná-li se o smlouvu o ubytování, dopravě, stravování nebo využití volného času a pokud SA tato plnění zajišťuje v určeném termínu a dále jedná-li se o smlouvu o zájezdu nebo přepravě osob. Odstoupení nemusí být odůvodněno a stačí, je-li ve lhůtě odstoupení odesláno.“ (bod 1.7). Podle bodu 1.8 je klient – odstoupí-li od smlouvy v jiných než v bodu 1.7 uvedených případech – povinen uhradit storno poplatek stanovený pro příslušný druh služeb, a není-li stanoven, tak náklady které žalovaná vynaložila na plnění smlouvy do okamžiku, kdy jí bylo doručeno odstoupení od smlouvy. Odstoupení musí být písemné a účinné je doručením doporučeným dopisem do sídla žalované. Bod 1.18 písm. iii/ stanovil, že všeobecné obchodní podmínky se nevztahují „na práva a povinnosti mezi klientem a dopravcem při uskutečňování letecké přepravy osob (dále jen letecká přeprava), kterou pro klienta zprostředkuje SA, ani na poskytování služeb dopravcem souvisejících s leteckou přepravou. Uvedené vztahy se řídí podmínkami daného dopravce.“ V bodu 3.7 písm. e/ bylo uvedeno, že „klient bere na vědomí, že za zprostředkování možnosti uzavřít smlouvu o letecké přepravě osob si SA účtuje poplatek za zprostředkování – transakční poplatek – dle platného ceníku, na nějž vzniká SA nárok okamžikem potvrzení rezervace klientem.“ Žalobce příkazem z 31. 8. 2014 uhradil žalované cenu letenky ve výši 28.187 Kč a žalovaná vystavila elektronickou letenku. Dne 24. 9. 2014 žalovaná oznámila žalobci změnu času letů s tím, že změny letů jsou v plné kompetenci letecké společnosti. Téhož dne žalobce žalované e-mailem sdělil, že se změnami nesouhlasí a že způsob řešení sdělí dodatečně. Následně žalobce dopisem z 20. 10. 2014 adresovaným žalované odstoupil od smlouvy, a to z důvodu nedobrovolných a nevyhovujících změn v časech příletů a odletů, nedobrovolných záměn cestovních tříd z vyšších na nižší, a požadoval vrácení uhrazené částky za letenky do 26. 10. 2014. E-mailem z 20. 1. 2015 žalovaná sdělila žalobci, že k vrácení částky 28.187 Kč je třeba „potvrzení o dopravci a o tom, že je možno u rezervace TSXPTO provést plný refund letenky bez ohledu na jejich podmínky.“ Podle bodu 3 všeobecných obchodních podmínek („Podmínky pro zprostředkování letecké přepravy osob“) žalovaná „zprostředkovává pro klienty možnost uzavřít s vybraným dopravcem smlouvu o letecké přepravě osob a o poskytnutí dalších souvisejících služeb.“ Z e-mailu společnosti Saudi Arabian Airlines bylo zjištěno, že rezervaci zrušil sám žalobce.

Oddíl 2 dílu 4 občanského zákoníku upravujícího závazky ze smluv uzavíraných se spotřebitelem je nadpisově označen „Uzavírání smluv distančním způsobem a závazky ze smluv uzavíraných mimo obchodní prostory.“ Obecná ustanovení pododdílu 1 jsou vymezena v § 1820 až § 1840 s tím, že § 1840 písm. h/ o. z., vylučuje aplikaci celého pododdílu 1 na smlouvu o přepravě osoby. V důvodové zprávě k tomuto ustanovení je řečeno, že „na závěr tohoto pododdílu se v souladu směrnice 2011/83/EU o právech spotřebitelů uvádí taxativní výčet případů, na které se výše uvedená ustanovení o smlouvách uzavíraných distančním způsobem a smlouvách uzavíraných mimo obchodní prostory nepoužijí.“ Zde si lze všimnout nepřesné transpozice článku 3 odst. 3 písm. k/ směrnice o právech spotřebitelů, kdy občanský zákoník vylučuje použití předmětných ustanovení pouze u smluv o přepravě osoby, zatímco směrnice o právech spotřebitelů u smluv týkající se služeb v oblasti přepravy cestujících, tedy v širším okruhu případů. V rámci projednávané věci se z pohledu dotčené směrnice o právech spotřebitelů nelze omezit pouze na konstatování, že se nejedná o přepravní smlouvu, ale o jiný smluvní typ.

Problematická je skutečnost, že český zákonodárce použil pojem „smlouva o přepravě osoby“, tudíž pojem, který je užší, než je tomu v případě směrnice o právech spotřebitelů, která používá pojem „smlouvy týkající se služeb v oblasti přepravy cestujících“.

Vnitrostátní soudy jsou při použití vnitrostátního práva povinny vykládat vnitrostátní právo v co možná největším rozsahu ve světle znění a účelu dotčené směrnice, aby tak dosáhly výsledku jí zamýšleného (viz zejména rozsudek ze dne 5. října 2004, Pfeiffer a další, C-397/01 až C-403/01, Sb. rozh. s. I-8835, bod 113 a uvedená judikatura). Tato povinnost výkladu se týká všech předpisů

vnitrostátního práva přijatých jak před směrnicí, o níž se jedná, tak po ní (viz zejména rozsudek ze dne 13. listopadu 1990, *Marleasing*, C-106/89, Recueil, s. I-4135, bod 8, a výše uvedený rozsudek *Pfeiffer a další*, bod 115).

Nepřímým účinkem směrnice se obecně rozumí povinnost vykládat vnitrostátní právo souladně s jejím zněním a účelem (požadavek eurokonformního výkladu) [srov. například rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 5. 10. 2004, *Pfeiffer a další*, C-397/01 až C-403/01, Sbíрка rozhodnutí, str. 1-8835, a v něm vyslovený závěr, že zásada výkladu vnitrostátního práva v souladu s právem Evropských společenství se neomezuje na pouhý výklad znění těchto ustanovení, nýbrž vyžaduje, aby vnitrostátní soud vzal v úvahu celé vnitrostátní právo za účelem posouzení, nakolik může být uplatněno způsobem, který nevede k výsledku, jenž je v rozporu s výsledkem zamýšleným směrnicí]. Povinnost souladného výkladu však nachází své meze ve výkladových metodách, neboť vnitrostátní orgány nejsou nuceny jít nad rámec výkladových metod, které jsou uznávány v jejich právu (srov. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 4. 7. 2006, *K. A.*, C-212/04, Sbíрка rozhodnutí, str. 1-6057, podle něhož zásada konformního výkladu vyžaduje, aby vnitrostátní soudy učinily vše, co spadá do jejich pravomoci, tím, že vezmou v úvahu veškeré vnitrostátní právo a použijí metody výkladu jím uznané tak, aby zajistily plnou účinnost dotčené směrnice a došly k výsledku, který by byl v souladu s cílem sledovaným touto směrnicí). Další mezi nepřímého účinku směrnice je respekt k obecným právním zásadám, které souladný (eurokonformní) výklad nemůže porušovat; vnitrostátní orgán aplikace práva není rovněž povinován k souladnému (eurokonformnímu) výkladu, který by byl *contra legem* [srov. již zmíněný rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 4. 7. 2006 ve věci *K. A.* a v něm uvedený závěr, že povinnost vnitrostátního soudu přihlížet k obsahu směrnice, pokud vykládá a používá relevantní pravidla vnitrostátního práva, je omezena obecnými právními zásadami, zejména zásadou právní jistoty a zásadou zákazu zpětné účinnosti, a že nemůže sloužit jako základ pro výklad vnitrostátního práva *contra legem*, nebo rozsudek Soudního dvora Evropské unie (velkého senátu) ze dne 15. 1. 2014, *Association de médiation sociale*, C-176/12].

Nejvyšší soud je toho názoru, že v posuzované věci je třeba respektovat požadavek na eurokonformní výklad článku 3 odst. 3 písm. k/ směrnice o právech spotřebitelů a vztah mezi žalobcem a žalovanou vzhledem k výše uvedenému podřadit pod pojem užívaný směrnicí, tj. „smlouvy týkající se služeb v oblasti přepravy cestujících“, jelikož dotčený pojem směřuje spíše k povaze smlouvy než ke konkrétnímu smluvnímu typu.

Tuto otázku je možné vyhodnotit bez položení předběžné otázky k SDEU, a to z následujících důvodů.

Je důležité připomenout článek 267 Smlouvy o fungování Evropské unie, podle něhož je soud, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, povinen obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie s předběžnou otázkou, vyvstane-li při jednání otázka ohledně výkladu Smluv a platnosti a výkladu aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie. Výjimkou je, pokud otázka, která vyvstala, není relevantní; dotčené ustanovení unijního práva již bylo předmětem výkladu Soudního dvora a odpověď na předběžnou otázku lze proto jasně vyvodit z judikatury (tzv. *acte éclairée*) nebo je použití unijního práva tak zřejmé, že neponechává prostor pro žádnou rozumnou pochybnost o způsobu vyřešení položené otázky (tzv. *acte clair*) [srov. TOMÁŠEK, M. TÝČ, V. a kol. *Právo Evropské unie*. 1. vydání. Praha: Leges, 2013. s. 243].

Z rozsudku Soudního dvora Evropské unie ze dne 12. 3. 2020, C - 583/18, *Verbraucherzentrale Berlin*, vyplývají následující závěry. Podle článku 3 odst. 3 písm. k/ směrnice 2011/83 se tato směrnice vztahuje na smlouvy týkající se služeb v oblasti přepravy cestujících jen částečně, takže spotřebitelé, kteří jsou stranami těchto smluv, nemají mimo jiné právo odstoupit od smlouvy. Článek 3 odst. 3 písm. k/ směrnice 2011/83 musí být v rozsahu, v němž částečně vylučuje z působnosti této směrnice smlouvy týkající se služeb v oblasti přepravy cestujících, vykládán striktně. Pojem „smlouvy o poskytování přepravních služeb“ uvedený v článku 3 odst. 2 směrnice 97/7 je širší než pojem

„smlouvy o přepravě“, který je běžně užíván v právních systémech členských států. Zatímco posledně uvedený pojem zahrnuje pouze přepravu cestujících a zboží vykonávanou přepravcem, pojem „smlouvy o poskytování přepravních služeb“ se může týkat celého souboru smluv, které upravují služby v oblasti přepravy včetně těch, které předpokládají činnost, která jako taková nezahrnuje přepravu zákazníka nebo jeho majetku, ale jejímž záměrem je umožnit mu uskutečnění této přepravy (v tomto smyslu viz rozsudek SDEU ze dne 10. 3. 20015, C-336/03, easyCar, bod 23). Vzhledem k tomu, že ustanovení článku 3 odst. 3 písm. k/ směrnice o právech spotřebitelů mohou být kvalifikována jako ustanovení rovnocenná ustanovením článku 3 odst. 2 směrnice 97/7, výklad posledně uvedených ustanovení podaný Soudním dvorem platí rovněž pro prvně uvedená ustanovení (obdobně viz rozsudky ze dne 9. března 2017, Pula Parking, C-551/15, EU:C:2017:193, bod 31, a ze dne 19. prosince 2019, Darie, C-592/18, EU:C:2019:1140, bod 29).

Pokud judikatura SDEU již přináší na určitou otázku jasnou odpověď, je soud rozhodující v posledním stupni povinen učinit vše proto, aby se tento výklad unijního práva prosadil (srov. např. rozsudek velkého senátu SDEU ze dne 5. 4. 2016 ve věci C-689/13 Puligienica Facility Esco SpA (PFE) v. Airgest Spa).

Za použití eurokonformního výkladu je tedy nutné dospět k závěru, že smlouvou o přepravě osoby se rozumí i smlouvy s přepravou osoby související. Aplikováno na projednávanou věc je zřejmé, že smlouva uzavřená mezi účastníky řízení spadá pod výjimku uvedenou v § 1840 písm. h/ o. z., důsledkem čehož je vyloučení aplikace § 1820 až § 1839 o. z. Odvolací soud proto pochybil, pokud předmětná ustanovení při právním posouzení věci použil. Lze dodat, že výhrada § 1840 písm. h/ o. z. se uplatní bez ohledu na právní kvalifikaci smlouvy jako smlouvy zprostředkovatelské či innominátního kontraktu, protože jde o smlouvu spotřebitelskou uzavřenou distančním způsobem.

Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší soud dodává, že předestřený výklad není právem nedovoleným rozšířením jazykově jednoznačného znění pojmu „smlouva o přepravě osoby“ uvedeného v § 1840 písm. h/ o. z. V případě sporného znění právního předpisu se uplatní domněnka in favorem conventionis, ze které plyne, že se náš zákonodárce nehodlal odchýlit od účelu sledovaného unijním právem, takže v pochybnostech je nutno sledovat výklad podaný orgány Evropské unie (srov. nález Ústavního soud ze dne 16. 7. 2015, III. ÚS 1996/13 [N 130/78 SbNU 57]).

Z pohledu prosazování unijního práva přitom není rozhodující doslovné znění vnitrostátního předpisu, nýbrž jeho eurokonformní výklad (srov. nález sp. zn. Pl. ÚS 50/04 ze dne 8. 3. 2006, N 50/40 SbNU 443; 154/2006 Sb., sp. zn. Pl. ÚS 66/04 ze dne 3. 5. 2006, N 93/41 SbNU 195; 434/2006 Sb., bod 61); jinak řečeno, lze-li určité vnitrostátní ustanovení vyložit eurokonformně, není třeba jej z právního řádu odstraňovat.

Za použití § 1840 písm. h/ o. z. by žalobce právo odstoupit od smlouvy neměl. Pokud na danou věc nelze aplikovat žádné speciální ustanovení o odstoupení od smlouvy uvedené v dílu 4 občanského zákoníku, upravujícího spotřebitelské smlouvy, je nutné posoudit nárok žalobce podle obecných ustanovení § 2001 a násl. o. z.

Protože napadené rozhodnutí je v řešení dovoláním otevřené otázky nesprávné a dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o.s.ř. byl uplatněn důvodně, Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu podle § 243e odst. 1 o.s.ř. zrušil; zrušeno bylo i rozhodnutí soudu prvního stupně, neboť kasační důvody se vztahují i na něj (§ 243e odst. 2, věta druhá, o.s.ř.).

Další články:

- [Náhrada škody](#)
- [Nájemné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče o dítě \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o smlouvě budoucí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)